

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Кафедра управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор НУЦЗУ

В.П.Садковий

« _____ » _____ 20__ р

Економіка підприємства

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму 6.170202 «Охорона праці», 6.170201 «Цивільний захист»

(шифр і назва напряму)

спеціальності _____

(шифр і назва спеціальності)

Харків
20__ рік

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Гончарова Т.А. - старший викладач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

Програму рекомендовано кафедрою управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту
Протокол від. “20” червня 2012 року № 12

Завідувач кафедри управління та організації діяльності у сфері цивільного захисту

_____ (Соболь О.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“20” червня 2012 року

Схвалено вченою радою факультетів: цивільного захисту, техногенно-екологічної безпеки

Протокол від “25” червня 2012 року № 10

Голова вченої ради факультету техногенно-екологічної безпеки

_____ (О.В. Метельов)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Голова вченої ради факультету цивільного захисту

_____ ()
(підпис) (прізвище та ініціали)

“25”червня 2012 року

Обговорено та рекомендовано до видання Вченою радою НУЦЗУ

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол №__

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни “Економіка підприємства” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавр напряму
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
(спеціальності) « 6.170202 «Охорона праці», 6.170201 «Цивільний захист»»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є методи та способи раціонального поєднання і ефективного використання всіх елементів виробничого процесу на рівні підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки: « Соціально-економічні основи охорони праці», «Основи підприємницької діяльності», «Управління охороною праці».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Підприємство, як суб'єкт господарювання.
2. Організація економічної діяльності підприємства, її показники.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка підприємства» є формування у майбутніх фахівців з базовою вищою освітою необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань з ресурсного потенціалу та механізму формування економічних результатів діяльності підприємств. Освоєння дисципліни дозволить майбутнім фахівцям забезпечити необхідний рівень економічної обґрунтованості управлінських рішень.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є надати теоретичні знання з економіки підприємств, як суб'єктів господарювання; сформувати вміння та навички здійснення розрахунків основних економічних показників результативності функціонування підприємств, що здійснюють економічну діяльність в Україні.

1.3. Студенти повинні:

знати :

- економічну сутність, склад, структуру, ознаки класифікації, форми відтворення, методи нарахування амортизації й фактори формування ефективності виробничих фондів;
- поняття та склад нематеріальних ресурсів і активів підприємства;
- поняття, структуру, показники якісної й кількісної оцінки персоналу підприємства;
- особливості вартісної оцінки продукції, визначення її якості та конкурентоспроможності;
- зміст й характеристику поточних витрат;
- механізм формування й використання доходу (прибутку) підприємства;
- особливості організації основних та допоміжних виробництв підприємств;
- особливості організації інвестиційної діяльності.

вміти :

- виконувати економічні розрахунки щодо оцінки стану та ефективності використання окремих складових виробничо-ресурсного потенціалу;
- визначати ступінь впливу використання активів підприємств на кінцеві результати діяльності;
- аналізувати та прогнозувати рівні окремих економічних показників діяльності підприємств.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години/2,5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Підприємство, як суб'єкт господарювання.

Тема 1.1 Структура підприємства.

Сутність та функції процесу управління. Методи управління діяльністю підприємств. Організаційні структури управління підприємствами.

Тема 1.2 Підприємство в сучасній системі господарювання.

Поняття, цілі та напрямки діяльності. Ринкове середовище господарювання підприємств. Правові основи функціонування. Структура підприємства.

Тема 1.3. Сучасні форми організації виробництва.

Сутність організації виробництва та її роль у загальній системі виробничої діяльності підприємства. Виробнича і загальна структура підприємства. Загальна характеристика виробничого процесу та його елементів. Класифікація виробничих процесів. Принципи раціональної організації виробничих процесів. Організація виробничих процесів у часі.

Тема 1.4. Поняття, класифікація та структура персоналу.

Персонал підприємства, його склад та структура. Категорії промислово - виробничого персоналу. Формування персоналу підприємства. Якісна характеристика персоналу підприємства: професія, спеціальність, кваліфікація. Характеристика стабільності та складу персоналу підприємства. Продуктивність праці та методи її вимірювання.

Тема 1.5. Організація оплати праці робітників галузей.

Сутність заробітної плати та основні принципи її організації в сучасних умовах господарювання. Державне регулювання заробітної плати в Україні. Системи оплати праці. Сутність тарифної системи оплати праці. Елементи тарифної системи оплати праці: тарифно-кваліфікаційний довідник, тарифні сітки, тарифні ставки. Форми оплати праці та їх різновиди. Система посадових окладів. Планування фонду заробітної плати.

Тема 1.6. Капітал та виробничі фонди.

Поняття та економічна сутність основних фондів хімічного підприємства. Видова, технологічна та виробнича структура основних фондів. Класифікація основних фондів за різними ознаками. Вартісна оцінка основних фондів та її різновиди. Амортизація: поняття, методи нарахування. Знос основних виробничих фондів: поняття, види, фактори впливу. Форми відтворення основних фондів та їх характеристика. Показники оцінки структури, руху та інтенсивності використання основних фондів. Ефективність використання основних виробничих фондів та фактори, що її формують в умовах хімічних виробництв.

Тема 1.7. Оборотні кошти та нематеріальні ресурси і активи підприємства.

Сутність, склад та класифікація оборотних фондів підприємства.
Оцінка ефективності використання оборотних фондів. Сутність нематеріальних ресурсів. Поняття нематеріальних активів. Оцінка вартості та амортизація нематеріальних активів.

Змістовий модуль 2. Організація економічної діяльності підприємства , її показники.

Тема 2.1. Регулювання, прогнозування та планування діяльності підприємства.

Прогнозування розвитку підприємства. Методологічні основи планування. Стратегічне, тактичне та операційне планування. Бізнес-планування.
Сутність, цілі та інструменти державного економічного регулювання.

Тема 2.2. Виробнича програма та потужність підприємства
Економічна сутність категорії “виробнича потужність”. Фактори, що обумовлюють рівень виробничої потужності . Методи розрахунку виробничої потужності. Система показників використання виробничої потужності.

Тема 2.3. Якість та конкурентоспроможність продукції.
Показники вартісної оцінки продукції: валова продукція, товарна продукція, реалізована продукція, чиста продукція, нормативно-чиста продукція.
Конкурентоспроможність продукції. Стандартизація та сертифікація продукції. Оцінка конкурентоспроможності продукції. Державний нагляд за якістю .

Тема 2.4. Техніко-технологічна база виробництва.

Виробничий цикл, його структура та тривалість. Основні напрями скорочення виробничого циклу.
Організація виробничого процесу у просторі. Типи та методи організації виробництва.
Сутність, значимість та задачі нормування праці.
Класифікація витрат часу робітника та устаткування.
Види технологічних норм. Методика розрахунку технологічних норм для умов перервного та безперервного виробництва. Норма часу. Норма виробітки. Норма обслуговування. Норма штату.

Тема 2.5. Показники ефективності діяльності підприємства.
Формування доходу підприємства.
Визначення фінансового результату від звичайної діяльності підприємства. Вимірювання ефективності виробництва.
Прибуток підприємства, його формування та використання у ринкових умовах.
Функції прибутку. Види прибутку.
Схема розподілу чистого прибутку підприємства. Фактори, що впливають на розмір прибутку.

3. Рекомендована література

1. Фінансова діяльність підприємств : Підручник . — 2-ге вид., перероб. і доп. — К. : Либідь, 2002 . — 384 с.
2. Черевко, Г. В. Економіка природокористування : Навч. посібник / Г. В. Черевко, М. І. Яцків. — Львів : Світ, 1995. — 208 с.
3. Самуельсон, П. Економіка: Підручник . — Львів : Світ, 1993 . — 495 с.
4. Бойчик, І. М. Економіка підприємств : Навч. посібн. / І.М. Бойчик, П.С. Харів, М.І. Хопчан . — Львів: Сполом, 1998 . — 212 с
5. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч. Посібник / Грещак М. Г., Гребешкова О. М., Коцюба О. С.; за ред. М. Г. Грещака. - К.: КНЕУ. 2001. - 228с.
6. Бандурка О.М., Коробов М.Я. та ін. Фінансова діяльність підприємства. - К.: «ЛИБІДЬ». 1998.
7. Бойчук І. М., Харів П. С., Хопчан М. І., Піча Ю. В. "Економіка підприємства". Навчальний посібник. - К.: „Каравелла”; Львів: „Новий світ - 2000”, 2001. - 298 с.
8. Гальчинський А. С., Єщенко П. С., Палкін Ю. І. “Основи економічних знань”. Навч. посібник. - К.: Вища шк., 1998. - 544 с.: іл.
9. Економіка підприємства: Підручник: У 2-х т. / За ред. С. Ф. Покропивного. - К.: Хвиля-Прес, 1995. - Т. 1 - 400с.; Т. 2 - 280с.
10. Економіка підприємства: Підручник / За заг. Редакцією С. Ф. Покропивного. Видання 2-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2001. - 528с.
11. Мочерний С. В., Чеботар С.І., Устенко О. А. “Основи підприємницької діяльності”. Посібник. - К.: Видавничий центр “Академія”, 2001. (Альма-матер) - 280с.
12. Основи підприємницької діяльності суб'єктів господарювання: Навчальний посібник. - Житомир, ЖІТІ, 2000. - 172с.
13. Семернікря І. О., Кравченко Н.В. „Економіка підприємства”. Навчальний посібник.- Херсон: ОЛДІ - плюс, 2003. - 312с.
14. Сідун В. А., Пономарьова Ю. В. „Економіка підприємства”. Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2003 - 436 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання диференційний залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання поточний та підсумковий контролі. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, тестування, письмових робіт, обговорення питань на семінарських заняттях та здійснюється на кожному практичному та семінарському заняттях. У процесі вивчення дисципліни слухачі виконують дві модульні контрольні роботи. Підсумкова форма контролю – диференційний залік у 7 семестрі.

Розробник програми:
старший викладач
кафедри управління
та організації діяльності
у сфері цивільного захисту

Т.А. Гончарова